

"Je to plné katastrofálních důsledků" Sergej Lavrov o konfliktu s NATO a rizicích použití jaderných zbraní

 lenta.ru/articles/2023/07/13/lavrov

Валентина Шварцман

Ministr zahraničí Lavrov: Rusko uznává výskyt letounů F-16 u Kyjeva jako hrozbu v jaderné sféře

Po summitu NATO ve Vilniusu vydali lídři zemí Severoatlantické aliance deklaraci, ve které označili Rusko za nejvážnější bezpečnostní hrozbu, přičemž uvedli, že neusilují o konfrontaci a doufají, že udrží komunikační kanály. NATO zároveň slíbilo, že bude Ukrajíně nadále pomáhat zbraněmi a dalo jí zelenou ke vstupu do aliance po skončení konfliktu. Riziko, že západní země budou vtaženy do přímého vojenského střetu s Ruskem, však nutí mnoho zemí nabízet vlastní mírové iniciativy. O klíčových mírových návrzích ke konfliktu na Ukrajině, podmínkách pro použití jaderných zbraní ruskou stranou a interakci se Spojenými státy a Čínou rozhovoru pro Lenta.ru řekl ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov .

V poslední době se na Ukrajině objevilo několik mírových iniciativ najednou – čínské, indonéské, vatikánské a africké. Který z nich je bližší vizi Ruska? Nejsou takové iniciativy obecně předčasné?

Sergej Lavrov : Nejprve bych chtěl vyjádřit svou vděčnost našim partnerům za jejich snahu najít způsoby mírového řešení ukrajinské krize.

Nepovažujeme jejich iniciativy za předčasné – pro ruskou stranu je mír vždy prioritou ve srovnání s vojenskými operacemi.

Dovolte mi proto připomenout, že jsme se již účastnili vyjednávacího procesu s ukrajinskou stranou na jaře 2022 a přiblížili se pozitivnímu výsledku.

“

Veškeré snahy však byly zmařeny Anglosasy, jejichž plány zjevně nepočítaly s ukončením nepřátelství. Byli a zůstávají posedlí maniakální myšlenkou způsobit Rusku strategickou porážku.

Samozřejmě jsme pečlivě prostudovali všechny mírové iniciativy, které jsme obdrželi. S řadou partnerů jsme vedli speciální konzultace a podrobně jsme diskutovali o jejich nápadech. V polovině června přijal ruský prezident Vladimir Putin v Petrohradě hlavy několika afrických států . Na konci května jsme měli v Moskvě velmi důvěrné a vřelé setkání se zvláštním představitelem vlády ČLR pro eurasijské záležitosti, vedoucím čínské delegace pro řešení krize na Ukrajině Li Hui. Měli jsme smysluplný rozhovor s Celso Amorim, asistentem prezidenta Brazílie pro mezinárodní záležitosti, který navštívil Rusko v posledních dnech března.

“

Sdílíme mnoho návrhů našich partnerů. Například jako respektování mezinárodního práva a Charty OSN, opuštění mentality studené války, řešení humanitární krize, zajištění bezpečnosti jaderných elektráren, ukončení jednostranných sankcí, odmítnutí využívat světovou ekonomiku k politickým účelům

Zároveň jsme nuceni konstatovat absolutní neochotu západních kurátorů Vladimíra Zelenského přistoupit k jakékoli formě deeskalace. Kyjevský režim přímo a přímo odmítl možnost jednání na základě mírových iniciativ navrhovaných Čínou, Brazílií a africkými zeměmi. Michail Podoljak , poradce vedoucího kanceláře prezidenta Ukrajiny , řekl, že "vyjednávání by se stala nesmyslná, nebezpečná a smrtící pro Ukrajinu a Evropu."

“

V Kyjevě nenašli nic lepšího, než žebrot o důkazy „spolehlivosti“ u těch, kteří by se chtěli stát prostředníkem v procesu vyjednávání

Zejména ministr obrany Oleksij Reznikov požadoval, aby Čína přesvědčila Rusko ke stažení jednotek z Ukrajiny. Jinak budou kontakty s čínskými vyjednavací z pohledu této kyjevské postavy ztrátou času.

Čínský zvláštní zástupce pro eurasijské záležitosti Li Hui mimo ruské ministerstvo zahraničí po setkání s ministrem zahraničí Sergejem Lavrovem, Moskva, 26. května 2023

Foto: Alexander Vilf / RIA Novosti

Na pozadí neúspěšného povstání Jevgenije Prigožina bylo v Kodani hlášeno „tajné setkání“ západních zemí, Brazílie, Indie, Číny, Turecka a Jižní Afriky, kde se diskutovalo o mírových rozhovorech o Ukrajině. Dostali jste signály o schůzce od partnerů?

Takové signály jsme nedostali. Existují všechny důvody se domnívat, že tyto informace jsou nespolehlivé, vzhledem k tvrdošíjné touze Kyjeva a jeho západních manipulátorů jít cestou eskalujícího

nepřátelství.

“

Jak jsme opakovaně zdůraznili, Rusko nikdy neopustilo dialog jako politický prostředek k dosažení cílů NWO

Jaká ustanovení istanbulská smlouva

zůstat relevantní pro Rusko?

Pokud jde o naši vizi urovnání, ještě před zahájením speciální vojenské operace jsme jasně nastínili její úkoly. Tím je ochrana obyvatel Donbasu, demilitarizace a denacifikace Ukrajiny, eliminace bezpečnostních hrozeb, které z území této země vycházejí.

“

Během jednání s Kyjevem, která proběhla z jeho iniciativy v únoru až dubnu 2022, bylo dosaženo dohody, že Ukrajina by se měla vrátit k neutrálnímu neblokovanému statusu, odmítnout vstup do NATO, potvrdit svůj nejaderný status

Kromě toho by měly být uznány nové územní skutečnosti spojené se svobodným projevem vůle obyvatel lidových republik Donbasu, Chersonské a Záporožské oblasti ve prospěch politické jednoty s Ruskem. Kyjevské úřady musí zajistit práva rusky mluvících občanů a národnostních menšin na Ukrajině, včetně oficiálního statutu ruského jazyka.

Pokud jde o setkání v Kodani, jeho hlavním cílem bylo přesvědčit představitele globálního Jihu, aby alespoň do určité míry podpořili „mírovou formuli“ Volodymyra Zelenského, což je naprosto nepřijatelné a neperspektivní, což otevřeně říkáme našim partnerům z Asie, Afriky a Latinská Amerika.

“

Vzhledem k tomu, že konflikt, který má kořeny v puči na Ukrajině v roce 2014, má geopolitický rozměr, bude třeba řešit i otázku ruských bezpečnostních záruk na našich západních hranicích.

Dovolte mi připomenout, že přesně na to byla zaměřena iniciativa prezidenta Vladimira Putina v prosinci 2021. Pak to Západ reprezentovaný Spojenými státy a NATO arogantně odmítl.

Návrhy smluv mezi Ruskem a USA a NATO o bezpečnostních zárukách

Před o něco více než rokem a půl, 15. prosince 2021, Rusko předalo Spojeným státům návrhy smlouvy o bezpečnostních zárukách a dohody o opatřeních k zajištění bezpečnosti Ruska a zemí NATO. O dva dny později, 17. prosince 2021, zveřejnilo ministerstvo zahraničí návrhy smluv na svých oficiálních stránkách.

Dokumenty obsahovaly zejména odmítnutí rozšiřování NATO na východ včetně Ukrajiny a navrácení vojenské infrastruktury aliance do stavu, který existoval v roce 1997, tedy první kolo rozšiřování NATO.

NATO zároveň muselo odmítnout jakoukoli vojenskou činnost na území Ukrajiny a dalších států východní Evropy, Zakavkazska a Střední Asie.

Dokument také obsahoval klauzuli, že Rusko a NATO se zavazují nevytvářet podmínky, které by druhá strana mohla považovat za hrozbu, a nepovažují se navzájem za protivníky.

Od začátku roku 2022 strany o projektu jednaly, nicméně bez většího pokroku v sémantické části. V důsledku toho nebyly iniciativy předložené Ruskem ze strany Spojených států brány vážně, což vedlo k zahájení speciální vojenské operace.

“

Naše pozice se radikálně nezměnila. Jsme otevřeni dialogu, ale budeme se řídit našimi oprávněnými zájmy a měřit přístupy k možnému řešení situace na místě.

Generální tajemník NATO Jens Stoltenberg (R) hovoří s americkým prezidentem Joem Bidenem během summitu NATO v litevském Vilniusu 12. července 2023.

Фото: Pavel Golovkin / AP

Jak se díváte na zapojení Mezinárodního trestního soudu ukrajinskou stranou do vyšetřování selhání přehrady v Kakhovské vodní elektrárně?

Nepochybujeme o odpovědnosti Kyjeva za podkopání vodní elektrárny Kakhovskaja. Ukazuje se, že kyjevský režim žádá takzvaný Mezinárodní trestní soud, aby prošetřil zločin, který sám spáchal. To se pravděpodobně ještě nikdy v historii tohoto pseudosoudu nestalo.

Před plány ukrajinských neonacistů zničit přehradu jsme varovali Radu bezpečnosti OSN už v říjnu loňského roku. Poté jsme požádali generálního tajemníka Antonia Guterrese, aby udělal vše pro to, aby tomuto zločinnému scénáři zabránil.

“

Nedostatek odezvy ze strany sekretariátu OSN posílil důvěru ukrajinských úřadů, že jim projde cokoliv.

Jak hodnotíte reakci mezinárodních humanitárních organizací na incident?

Pokud jde o reakci mezinárodních humanitárních organizací na to, co se stalo, pak, stejně jako v případě sabotáže na čpavkovém ropovodu Togliatti - Oděsa a teroristického útoku proti Nord Streams, z jejich strany nebyla provedena žádná zásadní hodnocení.

“

Agentury OSN omezují svou roli na okázalé pokusy o dodání humanitární pomoci potřebným přes linii kontaktu. Vědí, že to je v podmínkách vojenské operace nereálné, ale přesto se snaží naplnit politický řád Západu a kyjevského režimu.

Důsledky průlomu vodní elektrárny Kakhovskaya, Novaya Kakhovka, Chersonská oblast, 7. června 2023
Foto: Dmitrij Makejev / RIA Novosti

Zároveň se aktivně diskutuje o ruském použití jaderných zbraní v ukrajinském konfliktu. Jak vidíte takovou příležitost?

Toto téma bylo probíráno mnohokrát. Dokonce bych řekl, že se to vyčerpalo, kdyby Západ nepodnikal kroky, které nás znovu a znovu nutí poukazovat na rizika strategického charakteru, která generuje agresivní protiruská politika.

Podmínky pro použití jaderných zbraní Ruskem jsou jasně definovány v naší Vojenské doktríně. Jsou dobře známé a nebudu je opakovat.

Podmínky pro použití jaderných zbraní Ruskem

Vojenská doktrína Ruska říká, že jaderné zbraně lze použít nejen v případě „agrese s použitím konvenčních zbraní“ proti zemi, ale pouze tehdy, když tato agrese ohrožuje „samotnou existenci státu“.

Применение ядерного оружия может рассматриваться как вариант реагирования при одном из четырех возможных условий. К ним отнесены: «агрессия с применением оружия массового уничтожения против самой России или ее союзников», «агрессия с помощью обычных вооруженных сил, которая ставит под угрозу само существование государства», получение достоверной информации о массированном пуске баллистических ракет в сторону России и «воздействие противника на критически важные государственные или военные объекты Российской Федерации, вывод из строя которых приведет к срыву ответных действий ядерных сил».

Решение о применении ядерного оружия принимает президент, кроме того, он может проинформировать другие государства и международные организации о готовности к такому применению, о решении о применении или о факте применения.

Такие угрозы для Российской Федерации в связи с конфликтом на Украине в настоящее время не просматриваются, неоднократно заявляли российские официальные лица.

Президент России Владимир Путин при этом подчеркнул, что использование ядерного оружия теоретически возможно: «Ядерное оружие создается для того, чтобы обеспечить нашу безопасность в самом широком смысле этого слова и существование российского государства. Но у нас, во-первых, нет такой необходимости. Во-вторых, сам факт рассуждения на эту тему уже понижает возможность снижения порога применения оружия».

В то же время Владимир Путин отметил, что он отрицательно относится к идее применения тактического ядерного оружия в качестве элемента ядерного сдерживания.

“

Zároveň bych chtěl upozornit na skutečnost, že Spojené státy a jejich satelity NATO představují riziko přímého ozbrojeného střetu s Ruskem, který je plný katastrofálních následků.

Jedním z příkladů extrémně nebezpečného vývoje jsou plány USA převést stíhačky F-16 pod kyjevský režim . Informovali jsme jaderné mocnosti – USA, Spojené království a Francii – že Rusko nemůže ignorovat schopnost těchto letadel nést jaderné zbraně. Tady žádné ujištění nepomohou.

“

V průběhu nepřátelství naše armáda nebude řešit, zda je každé konkrétní letadlo uvedeného typu vybaveno pro dodávku jaderných zbraní či nikoliv. Samotný fakt, že se takové systémy objevily v Ozbrojených silách Ukrajiny, budeme považovat za hrozbu ze Západu v jaderné sféře.

Vojenské stíhačky F-16 portugalského letectva účastníci se letecké policejní mise NATO v pobaltských zemích, ve vzdušném prostoru Litvy, 22. května 2023

Foto: Mindaugas Kulbis / AP

Jak se změnily směry zahraniční politiky Ruska od začátku speciální vojenské operace? Dá se říci, že jsme ve vztazích se západními zeměmi překročili bod, odkud není návratu?

Spojené státy a další země NATO a Evropské unie (EU) po zahájení speciální vojenské operace prudce zintenzivnily hybridní válku proti Rusku, kterou zahájily již v roce 2014.

“

Agresivní kroky nepřátelských států vytvářejí pro Rusko existenční hrozbu. O tom není pochyb. Budeme muset bránit své právo na svobodný a suverénní rozvoj všemi dostupnými prostředky.

Je také zřejmé, že ke starým vztahům s nepřátelskými zeměmi již nedojde. Pokud se najednou rozhodnou opustit protiruský kurz, tak uvidíme, o co přesně jde, a podle našich zájmů se rozhodneme o další linii. Tady jde o kolektivní Západ.

“

Pokud jde o Globální východ a jih, kde žije asi 85 procent světové populace, tyto země se nejen nepřipojily k protiruským sankcím, ale projevíly zájem o rozvoj praktické spolupráce.

Mezi konstruktivní partnery patří státy EAEU , CSTO , CIS, SCO , BRICS . Se všemi rozvíjíme systematickou práci v různých formátech spolupráce v zájmu společného rozvoje.

“

Bereme v úvahu, že posilování multipolárního světa je realita, a ne něčí rozmar

Aktualizovaná Koncepce zahraniční politiky hlásá civilizační poslání Ruska jako světové velmoci hrající vyrovnávací roli v mezinárodních záležitostech. V praxi to znamená, že se naše země nebude začleňovat do geopolitických a geoekonomických konstrukcí, kde nemáme jak chránit své zájmy.

“

Spolu s přáteli a podobně smýšlejícími lidmi hodláme přispět k utváření spravedlivějšího světového řádu založeného na cílech a principech Charty OSN v jejich celistvosti a provázanosti a především na principu suverénní rovnosti států

Foto: tisková služba ruského ministerstva zahraničí

A jaké úkoly stojí před druhým rusko-africkým summitem naplánovaným na konec července? Jak správné je mluvit o ruském obratu k Africe?

Rusko a Afriku vždy spojovala silná přátelská pouta. Během posledních desetiletí úspěšně prošli zkouškou síly. Velký význam přikládáme rozvoji rusko-africké spolupráce. To je zakotveno v naší Koncepci zahraniční politiky, kterou koncem března schválil ruský prezident Vladimir Putin.

“

Budování různorodých vazeb s africkými přáteli považujeme za nedílnou součást našeho celkového úsilí o rozšíření spolupráce s globálním Jihem

Jsem si jist, že rusko-africký summit v Petrohradu sehraje v nadcházejících letech důležitou roli při budování strategického partnerství se zeměmi kontinentu.

“

Rusko je připraveno všemi možnými způsoby přispět k posílení suverenity afrických států a jejich bezpečnosti ve všech dimenzích. To je hlavní myšlenka nadcházejícího setkání.

Má přijmout prohlášení lídrů a akční plán na období 2023-2026 v prioritních oblastech spolupráce v politické, ekonomické a humanitární oblasti. Plánuje se schválení některých dokumentů v oblasti mezinárodní informační bezpečnosti, boje proti terorismu a prevence umístování zbraní v kosmickém prostoru.

Ruský prezident Vladimir Putin na mezinárodní parlamentní konferenci „Rusko-Afrika v multipolárním světě“, 20. března 2023

Foto: Vladimir Astapkovich / RIA Novosti

Co to bude znamenat pro ruskou diplomatickou službu? Hodlá Rusko rozšířit síť svých ambasád na kontinentu?

V důsledku prvního rusko-afrického summitu konaného v Soči v roce 2019 se vedení země rozhodlo rozšířit svou diplomatickou přítomnost v Africe. Ministerstvo zahraničí pracuje na otevření nových ambasád v řadě afrických zemí.

Kde přesně je otevřeme, oznámíme, až bude vše dohodnuto s úřady hostitelských států a budou dokončeny potřebné právní postupy.